

indbefattet i Fæstet; det er kun den matrifulerede Overflade, der er bortfæstet, og derimod ligesaa lidt Lørvemassen som f. Ex. Kalkbrud og lignende Ting. Dette er ogsaa Noget, som i den Grad er pointeret i Lovgivningen, at Brug af Lørvemassen fra Fæsterens Side ud over det i selve Fæstebrevet Bestemte i Gjen-tagelsestilfælde medfører Fæstets Forbrydelse; det er en af de største Forbrydelser, som en Fæster kan begaa, at benytte Lørvemassen ud over det Bestemte. Der er altsaa selvsølgelig hidtil Intet til Hinder for, at Godseieren kontraktmæssig har kunnet forpligte sig til at anvise Lørvæstar i et vist Maal dels til selve Fæsteren og dels til Andre end Fæsteren i den samme til Fæstestedet hørende Lørvemose. Men hvorledes skal det nu være muligt at opfylde saadanne kontraktmæssige Forpligtelser, naar Loven, som i § 4 foreslaaet, lægger sig imellem ved Hjælp af en Landvæsenkommission, som mulig kjender, at fremtidig maa Ngen uden Fæsteren komme i den paagjældende Lørvemose. Jeg skulde tage meget feil, om der ikke endogaa med Hensyn til Skolebrændsel eksisterer en udtrykkelig Lovbestemmelse, som siger, at dette uden Videre kan anvises i en Fæsters Lørvemose. Jeg drister mig vel ikke til at sige dette med fuld Bestemthed — thi jeg har ikke haft Leilighed til at efterse Bestemmelserne — men det staar mig for, som at en saadan Bestemmelse findes. Det her foreslaaede vil ogsaa paa en besynderlig Maade gribe ind i et andet Forhold. Medens det nemlig selvsølgelig ved Udstiftningen paa Selveiergodset var en Nødvendighed, at Udstiftningen ogsaa maatte strække sig over de dengang tilstedeværende Lørvemoser, som repræsenterede store Værdier, enten paa den Maade, at Lørvemoserne kom til at vedblive at ligge til fælles Brug for Byerne — en Ulempe, paa hvilken der, som bekjendt, senere er raadet Bod ved en særlig Lov om Lørvemosernes Udstiftning — eller paa den Maade, at hver enkelt Eodtager i Byen fik sit Maal, fandt noget Saadant derimod ikke

Sted paa Fæstegodserne, netop fordi selve Lørvemassen ikke der var indbefattet under Fæsteforholdene, og der altsaa ikke var Noget iveien for, at Trangen til Løv fra flere fyldestgjordes af den Lørvemose, der laa indenfor Fæstegodsets Omraade. Gaar man nu her hen og vedtager Bestemmelser, som forbyde en saadan Brug ved Andre, saa aflærer man ogsaa Andre fra en fuldt berettiget Brug af og Afgang til Lørvemosen, og det ikke for at sikkre Fæsteren den — thi det var endda en rimelig Ting — men for at sikkre vedkommende Fæstegaard den for evige Tider.

Lovforslagets § 5 skal jeg ikke opholde mig længe ved. Jeg finder, at den kun har liden Betydning, men jeg kan dog ikke Andet end paapege en Synderlighed i den eller Noget, som i det Mindste forekommer mig at være en saadan, nemlig den Bestemmelse, at, naar der er myndige Børn — det vil sige Børn over 18 Aar — saa maa den paagjældende Gaard aldeles ikke sælges til Fremmede efter Debitling, saaledes som det nu er Tilfældet paa Fideikommissgodserne. I det Tilfælde, at der nu eksisterer et saadant Barn, men at dette imidlertid slet ikke kan eller ikke vil kjøbe, ja maaste er lovlig forhindret dert ved f. Ex. at være i Utah eller et andet saadant Sted, skal altsaa den paagjældende Fæstegaard bortfæstes paany, og den kan altsaa ikke blive solgt. Det forekommer mig just ikke, at denne Bestemmelse kan siges at fremme Selvetendom, og det forekommer mig endvidere, at den røber en sær Mistillid til det Ministerium, under hvilket disse Sager sortere, og som jo har den rigeligste Afgang til, forinden detudsteder en saadan Bevilling som den, hvorom der er Tale, at forvise sig om, hvorvidt ikke Noget af dem, som staa den Familie nær, der hidtil har havt Gaarden i Fæste, vil kjøbe den.

Om Bestemmelsen i Lovforslagets § 6 angaar, skal jeg indskrænke mig til at bemærke, at det forekommer mig, at være noget ubilligt at fastsætte en aldeles bestemt Frist,